

Kávésok Lapja

XI. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

4. szám.

Szerkesztőség:
Budapest, VIII., József-krt. 38. I. 5. Tel:32-1-05.

Felelős szerkesztő:
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Röck Szilárd-u. 31. Tel: 31-4-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Február 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Február 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

Február 26-án (kedden) délután 5 órakor évi rendes közgyűlés az ipartestület tanácstermében. Utána este 9 órakor társasvacsora a Hungária szálló fehérmézőjében.

Február 28-ig kell beadni az 1934. évre szóló kereseti-, jövedelem- és vagyonadó vallomásokat.

Március 5-ig megfizetendő az I. negyedévi házbér második részlete.

Március 6-ig befizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Március 10-ig az adóközösség tagjai tartoznak fényűzési és forgalmi adóátalányukat megfizetni.

Március 15-ig fizetik a fényűzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Meghívó

A Budapesti Kávésok Ipartestülete 1935. február 26-án (kedden) délután 5 órakor az Ipartestület tanácstermében (VIII., József-körut 38. I.) tartja meg

15-İK ÉVI RENDES

KÖZGYŰLÉSET,

melyre az ipartestület t. tagjait és a kávésipar barátait tisztelettel meghívja.

Amennyiben a közgyűlésen a tagok határozatképes számban nem jelennek meg, az f. évi március 4-én (kedden), délután 5 órakor az ipartestület tanácstermében ugyanezen napirenddel fog megtartatni.

Budapest, 1935. február 1-én.

Dr. Havas Nándor sk.,
főjegyző.

Mészáros Győző sk.,
elnök.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1934. évről szóló jelentés.
3. Az 1934. évi zárszámadások előterjesztése és jóváhagyása.
4. Az 1935. évi költségvetés előterjesztése és jóváhagyása.
5. Az alapszabályok 16. és 25. §-a értelmében megüresedett tisztségek betöltése. (5 előjárásági tag, 3 számvizsgáló megválasztása, esetleg megüresedő tisztségek betöltése).
6. Esetleges indítványok.

Kivonat az alapszabályokból:

14. §. A közgyűlés határozatképes, ha azon az ipartestületi szavazásra jogosult tagoknak legalább 10%-a jelen van.

A napirendre fel nem vett indítványok csak abban az esetben tárgyalhatók, ha azok legalább 10 tag aláírásával, három nappal a közgyűlés előtt, írásban az elnöknek beadattak.

Kivonat az 1932. évi VIII. törvénycikkből:

11. §. Az ipartestületben minden tagnak van tanácskozási és szavazási joga, szenvedő választói joga ellenben csak olyan tagnak van, aki magyar állampolgár és aki az ipartestület működésének területén legalább három év óta üz. képesítéshez kötött ipart.

Tanácskozási és szavazási jogát nem gyakorolhatja és az ipartestületben semmiféle tiszteletet nem tölthet és semmiféle megbízatást nem kaphat az olyan tag, illetőleg a tagnak olyan helyettese:

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1½ literes zárt palackokban

a

Kőbányai Polgári Serfőzde

gyártmánya

1. aki gyámság, gondnokság vagy esőd alatt áll;
 2. aki büntetett, vagy az állam ellen nyereségvágyból elkövetett vétség miatt büntető eljárás alatt áll, továbbá aki fegyházbüntetésre, három hónapot meghaladó fegyházbüntetésre, hivatalvesztésre vagy a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésére szóló ítélet hatálya alatt áll;
 3. aki a tanácskozási és szavazási jog gyakorlásának szünetelését, vagy a kapott megbízatás visszavonását kimondó fegyelmi ítélet hatálya alatt áll;
 4. aki két évi tagsági díjjal hátralékban van.
- Az ipartestületi tagsági jogokat az iparosok személyesen, jogi személyek, a részvénytársaságokat és szövetségeket is

ideértve, meghatalmazott képviselőjük útján, közkereseti társaságok az üzlet vezetésére jogosított tagjuk útján gyakorolhatják. Az iparnak kiskorú javára gyakorlása esetén az ipartestületi tagsági jogokat az gyakorolja, aki az ipart kiskorú javára üzi.

*

A közgyűlés után este 9 órakor a Hungária szálló fehér termében (IV., Türr István-u. 1.) társasvacsora. Egy terfték ára 3 pengő. A társasvacsorán vendégeket szívesen látunk. A vacsorán való részvételt kérjük előzetesen bejelenteni. Telefon: 32-1-05.)

Válasz egy felhívásra és egyebek...

A régi rómaiak sok istene között volt olyan is, akit két arccal ábrázoltak. Ez Janus isten volt, a fény és sötétség, a küszöb istene, akinek temploma háború idején mindig nyitva állott és csak akkor zárták be, amikor béke volt. Fel van jegyezve, hogy a Janus templom a római birodalom mintegy 2000 évre terjedő fennállása alatt, nagyon rövid időközönként át volt nyitva.

Ez a Janus szobor jut eszünkbe, amikor a vendéglős ipartestület hivatalos lapjának legutóbbi, február elsejei 3. számát forgatjuk, melynek címlapján az országos szakmai értekezletre meghívottak között a mi ipartestületünk is szerepel, a 45. oldalán pedig nagy diadallal és az ipartestület akciójának eredményeképpen regisztrál egy miniszteri döntést, amely most már „állítólag” hivatva volna a két iparengedéllyel bíró kávéházak zárójának kérdését érdemlegesen szabályozni. Ha most még elolvassuk a vendéglős ipartestületnek január 29-én kelt 165/1935. sz. átiratának következő passzusait: „Ez alkalommal felvetjük a t. Elnökség előtt azt a gondolatot, minthogy tudomásunk szerint a Kávésok Országos Szövetsége feloszlott, nem működik és ha ezen tudomásunk helytálló, vajjon nem csatlakozna-e a t. Elnökség Országos Szövetségünkhöz, amely ez esetben Szállodások, Vendéglősök és Kávésok Országos Szövetsége lenne és így az ország összes vendéglátó képesített szakiparosait magába foglalná?” — teljes joggal kérdezhetjük, hogy melyik hát a vendéglős ipartestület igazi arca, az-e, amely együttműködésre invitál, vagy pedig az, amely egy robbanó bombának vélt löveget irányít felénk?

Az analógia még abban is azonos, hogy a vendéglős ipartestület tényleg háborút folytat jobbra és balra, rokon és nem rokon iparágakkal, tényleges vagy vélt sérelmeinek orvoslása végett. Nem tartjuk feladatunknak, hogy e háboruskodás részleteit és ennek célra vezető voltát bíráljuk, tisztán tényeket állapítunk meg.

Sajnos véleményünk szerint a mai idők mindenre alkalmasabbak, mint háboruskodásra. Csak összetartó intenzív munkával érhetünk el eredményeket és a meddő hadakozás helyett sokkal többet ér a belső meg erősödés.

Ismétellen hangsúlyozzuk, hogy távol áll tőlünk bárkinek a belügyeibe való beavatkozás, azonban azt látjuk, hogy a bomba, amelyet a testvér testület a maga eredményének regisztrál és azt kilőve várja, hogy a bomba felrobban-e és a kávéipar korlátozásával és újabb bilincsbe verésével meghozza-e azt az eredményt, amelyet a vendéglők sorsának jobbrafordultában lát, nem talált célba.

Ha a hivatkozott miniszteri döntést és annak körülményeit vizsgáljuk, meg keil állapítanunk, hogy ez a bomba nem robbanhatott fel, már azért sem, hiszen csak fűrészpórral volt töltve. Tény az, hogy egy felmerült konkrét esetről kifolyólag, amikor arról volt szó, hogy egy fűszerüzlet és drogéria, illetőleg egy másik esetben, amikor egy fodrász üzlettel kapcsolatos drogéria üzlet zárójának szabályozásáról volt szó, döntött a kereskedelemügyi minisztérium akként, hogy a korlátozottabb záróra az irányadó.

De nem áll helyt 131.311/1933. K. M. számú miniszteri döntésre való hivatkozás sem, amelyben éppen a kávémérés és a kifőzésnek, tehát hasonló jellegű iparágaknak egy helyiségben való folytatására nézve a minisztérium különös korlátozásokat nem kívánt életbe léptetni.

De menjünk tovább, 1922. évi XII. tc. 36. §-a szerint az engedélyhez kötött iparokra nézve — az érdekelt miniszterekkel egyetértően — szabályrendelet alkotása rendelettel tehető kötelezővé. Ez a rendelkezés már régi gyakorlatnak felel meg és mint nagyon jól tudjuk, a szállodás, fogadós és kávéipar gyakorlása évtizedek óta külön szabályrendelettel van körülírva. Magában az ipartörvényben, sem annak végrehajtási

Minden hölgynek egyéni frizurát kreál, hajfestésben a legtökéletesebbet adja

ECKERT

VIII., Múzeum-
kört 10.

Telefon : 34 - 5 - 29.

utasításában az ipar gyakorlása tekintetében nincs különös korlátozás, a záróra kérdése meg sincsen említve.

Ez a kérdés a 802/907—1396/909. közgyűlési számú szabályrendelet vonatkozó paragrafusában van szabályozva és ebben is a záróra és ezzel kapcsolatos kérdések rendezése nem a kereskedelemügyi minisztériumnak hatáskörébe, de mint rendészeti kérdés, a rendőri hatóságok ügykörébe, van utalva. (partestületünk és bizonyára a vendéglős ipartestület is, a záróra kérdésében sok beadványt intézett az illetékes hatóságokhoz, de ez soha sem a kereskedelemügyi miniszter volt, hanem a székesfővárosi m. kir. Államrendőrség főkapitánya, illetőleg a m. kir. belügyminiszter. Általában véve az italmérési üzletek szabályozása, tekintettel azoknak a pénzügyi, közigazgatási, rendészeti vonatkozásaira, az illetékes minisztériumokban más szempontok szerint bíraltatik el, úgy, hogy az idézett és nagy ipari diadalnak könyvelt kereskedelemügyi miniszteri döntés lehet helytálló, lehet igaz, csak éppen a vendéglátó iparokra nem vonatkozik.

Tovább menve, az 1921. évi IV. italmérési törvény sem tartalmaz a záróóra nézve különleges határozmányokat és annak végrehajtási utasításának 7. pontja csupán oly irányban rendelkezik, hogy „azok részére, akik vendéglői és kávéházi ipart közös, egymástól el nem különített helyiségben gyakorolnak, — a vasúti vendéglőket ide nem értve — csak korlátolt kimérésre szóló engedély adható,“ így tehát e rendelkezésnek ezidőszert semmiféle törvényes indoka nincsen.

Ilyenformán a vendégipart is folytató kávéházi üzemek záróóra a törvényes hatóságok által már 1927. évben rendezést nyert, amikor azt a székesfővárosi Államrendőrség főkapitánya 16569 f. k. I. 927. számú rendeletével, hivatkozással a m. kir. belügyminisztérium 150760/1927. VIII. B. M. számú rendeletre megfelelően szabályozta. Tehát még szükség sincsen egy újabb intézkedésre, mert a kérdés a viszonyoknak és a közszükségletnek megfelelően immár 8 év óta tisztázva van.

Lássuk tovább a kérdés gyakorlati vonatkozásait. Ha a 62405/1934. K. M. számú döntés a kávéházakra is vonatkozhatna lenne és ennek szavai szerint az üzletek bezárásától csak abban az esetben lehetne eltekinteni, hogy ha az üzlethelyiséget úgy osztják fel, hogy az átjárási lehetőség teljesen megszűnik és mindkét üzletet különállóan be lehet zárni, azaz az egy üzlethelyiségből tulajdonképpen két üzlethelyiséget készítenek, a vendéglős ipar szempontjából ez a megoldás teljesen katasztrófális lenne. Ha nagyon muszáj, arra való tekintettel, hogy a kávéházi helyiségek általában véve meglehetősen nagy terjedelműek és ma már csaknem kivétel nélkül teljes gasztronómikus felkészültséggel rendelkeznek, nem lehetne semmiféle elvi akadály annak, hogy ezekben a kettéválasztott helyiségekben úgy a vendéglős, mint a kávé ipart külön-külön és teljes mértékben gyakorolhassák. Az iparúzó teljes joggal kérheti a korlátlan kimérési engedélyt külön vendéglői helyiségre. A vendéglős iparosoknak máról-holnapra mintegy 100, kétségtelenül modernül berendezett, főútvonalakon fekvő, új vendéglők konkurrenciájával kellene számolniuk. Hogy pedig ez mit jelent azoknak a kis vendéglőknek, akiket a vendéglős ipartestület existenciájukban elsősorban meg akar védeni, illusztrálnunk felesleges. Mert az csak természetes joga minden iparúzónek, hogy ha egy teljesen felszerelt külön helyiséggel rendelkezik, azt üzleti lehetőségeik határáig kihasználja. Bevalljuk, nem vagyunk túlzott barátai a kávéházakban folytatott ételkészítésként, talán elsősorban a magunk anyagi érdekeinek szempontjából. Ez az üzemág a mi korlátolt kimérésünk mellett véleményünk szerint csak nagyon ritkán rentábilis, azonban a korlátlan italmérési engedély a jövedelmezőségi lehetőségeket feltétlenül fokozza, annál is inkább, mert hiszen mint külön vendéglői üzemek ezek a vállalkozások is a vendéglős ipartestületnek legalább is olyan mértékű támogatására számíthatnak, mint a jelenleg meglévő többi vendéglők.

Ugy hisszük, hogyha a vendéglős ipartestület e téren 100%-os eredményt érne is el, ez a Danaidák ajándéka lenne, amely a kávéiparnak új keretekbe való kényszerítésével sokkal súlyosabban érintené a vendéglőket. Kétségtelen, hogy a mai nehéz viszonyok mellett a meglévő üzletek száma is sok és azok bőségesen kielégítik a közszükségletet. Nem kívánatos tehát egyik iparág szempontjából sem a létszám mesterseges felemelése.

Inkább gondolkozzunk azon, hogy hogyan lehetne a már túltengő versenyt korlátozni és a meglévő üzleteket, az új és felesleges üzletek konkurrenciájától megvédeni.

Nem vagyunk barátai a harcnak, hívei vagyunk a kartársi együttműködésnek, de az ily együttműködésnek feltételei vannak, nem lehet egyik oldalon állandóan töltött ágyúval résen állni és azt várni, hogy a másik oldal fegyvertelenül várja, mikor sül el a löveg. De még rosszabb a helyzet és kómikussá teszi a küzdelmet, amikor fűrészesporos lövedékeket akarnak kilőni, amelyek aztán komolytalanná teszik a támadó fél helyzetét.

Mészáros Győző.

Kedvezményes ajándék lapunk t. olvasóinak

Diskay

sok értékes nyeremény és jutalom! melyet az alanti cég készít.

1 felvételtől kidolgozva, 1 nagy szalón festett fotó 18x24 cm. nagyságban, színes kék, vagy barna színben, vagy akvarel kivitelben. Ez az árcsoport nagy családi képekre is érvényes. Utlevél és igazolványképek azonnal készülnek 40 fillérért! 6 darab rendelésnél. — Részvételi díj pengő 10.70 helyett lapunk olvasóinak csak pengő 5.70.

Nyári fiókműterem a MARGITSZIGETEN.

FOTO-SZÉPSÉGVÉRSÉN
MŰVÉSZET BARÁTOK!!

KÉREM A CIMRE ÜGYELNI!

„DISKAY“ védjegyű
művészi fotót a név
garantálja! BUDA-
FEST., VII., RÁKÓCZI
UT 18 SZ. (lift díjtalan) Telefon: 34-8-81.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének évi jelentése 1934. évi működéséről

Ipartestületünk törvényszabta kötelessége, hogy évről-évre számot adjon az elmúlt esztendő munkájáról. Ennek a kötelességnek teljesünk meg, amikor az 1934. év tevékenységét ismertető jelentésünket elterjesztjük.

Mielőtt az ipartestületnek múlt évi munkáját részletesen ismertetnők, előre kell bocsátanunk iparunk általános helyzetének és gazdasági vonatkozásainak leírását.

Ha az utolsó évek jelentéseit sorra vesszük, évről-évre lefelé tartó gazdasági helyzetről kell számot adnunk. Évről-évre biztatások, ígéretek és reménysek hangzanak el, melyeknek eredményét az iparosvilág alig látja, a mi iparunk pedig egyáltalában nem érzi.

Az elmúlt év folyamán hivatalos nyilatkozatok jelentek meg, amelyek az export és importgazdaság bizonyos jelenségei alapján a gazdasági viszonyok jobbrafordultát jelentették. A mi iparunk szűkebb kereteit meghaladó és bennünket alig érintő relációkról lévén szó, e nyilatkozatok helytálló voltát mérlegelni nem tudjuk. Tény azonban az, hogyha van is javulás, az a mi iparunkat alig érintette és még sok időbe fog telni, amíg azt észlelni tudjuk.

Ha ezeket a kérdéseket bizonyos optimizmussal kezeljük — megállapíthatjuk azt, hogy a gazdasági helyzet az előző évekkel szemben bizonyos megállapodottságot mutat. Ugyátszik, hogy a forgalom csökkenése végre megállott; hogy ez mélypontot jelent-e, vagy pedig a forgalom újabb fejlődésének kezdetét, erre ma még következtetni nem tudunk.

De ha a forgalom bizonyos mértékben az előző évek keretében stabilizálódott is, ez nem jelenti azt, hogy az egyes iparüzők helyzete javult volna, mert az utolsó évek folyamán kifejlődött éles verseny következtében olyan üzletviteli módok és fogások tűnnek fel, amelyeknek eredménye azt mutatja, hogy ugyanazon bevétel elérése ma sokkal több költséggel és fáradsággal jár, mint a múltban. E jelenségek között kell megemlítenünk a már katasztrófálisnak mondható *árrombolást*, amely nemcsak a mi iparunknak jelensége, de olyan általánosan elterjedt gazdasági tünet, hogy ennek korlátozása immár hatósági tényezők gondja.

A forgalom megállapodottságával egyúttal a közterhek súlya is stabilizálódott, úgyátszik az illetékes helyen rájöttek arra, hogy a gazdasági élet a meglevő terheket nem bírja, sőt az év folyamán bizonyos amnesztia rendeletek útján, a múltban fennálló hátralékok fizetése is könnyebbé tétetett. Sajnos a helyzet az, hogy a még legkedvezőbb menetelű üzlet is a legjobb esetben csak folyó kötelezettségeinek tud eleget tenni, a hátralékok törlesztése, bármennyire megvan könnyítve, még mindig problematikus feladat. Kívánatos lenne ezeknek a különböző címen nyilvántartott és az iparüzőket súlyosan érintő hátralékoknak teljes elengedése.

A jelenlegi helyzet jobbrafordultát csak akkor

remélhetjük, ha a fogyasztó közönség gazdasági helyzete jobbra van. Mindaaddig, amíg izetesredukciókról, létszámesokkentésekről, időelőtti nyugdíjazásokról szó lehet, az ipar és a kereskedelem nem számíthat semmiféle fellendülésre. Kétségtelen, hogy a mi fogyasztó közönségünknek igen nagy rétege a fix jövedelműek közé tartozik és az ezektől különböző címeken megvont illetmények összege végeredményben a gazdasági élet körforgásából hiányzik.

II.

Az iparunkat közvetlenül érdeklő kérdésekre áttérve, sajnálattal látjuk, hogy vannak kérdések, amelyek megoldását nemcsak szorosabb értelemben vett érdekelttségünk, de a gazdasági élet többi jelentős tényezői is sürgetik, sajnos nagyon kevés eredménnyel.

Ilyen kérdés az *üzletbérek leszállításának ügye*. Tény az, hogy az általános leromlás és a főváros lakosságának a perifériákra való kivonulása folytán a háztulajdonosok úgy lakbér, mint üzletbér tekintetében nagyobb engedékenységet tanúsítottak, azonban még mindig vannak esetek, amikor a háztulajdonos semmiféle kapacitációra nem hajlandó. Kétségtelen, hogy nagyon célszerű lenne, ha ezekkel a ma már szörványosnak mondható esetekkel szemben megfelelő törvényes védelem biztosíthatnók. A fővárosi lakbér szabályrendelet, amely az üzletbérlőknek hosszabb felmondási idő megszabásával bizonyos védelmet akar biztosítani, mindeddig nem hagyatott még jóvá.

A fennálló törvényes rendelkezések végrehajtása folyamán immár évek óta hangoztattuk az *árrágitó visszaélésekről szóló 1920. évi XV. tc. eltörlését*. Annak ellenére, hogy mint említettük, ma már az árrombolás elleni törvényes védelmet sürgetik, még mindig vannak esetek, amikor árrágitási eljárás indíttatik, sokszor igen kicsinyes okokból. Ha valaha a fogyasztó közönség védelmére az árrágitások elleni törvényre szükség volt, ma a termelő iparos érdekében és a tisztességtelen verseny elfajulásai folytán lenne szükség megfelelő törvényes intézkedésre, aminőket a külföldi szomszéd államokban már meg is hoztak.

Az *1921. évi IV. (italmérési törvény)* a gyakorlatban be nem vált, illetőleg a viszonyokkal össze nem hangzó intézkedéseinek revízióját a többi érdekelttséggel együttesen több ízben kértük, azonban ez a munka sem halad előre.

Az *1922. évi XII. törvénycikk (ipartörvény) végrehajtása során* a múlt év óta érdemleges intézkedés nem történt. Ipartestületünk az új engedélyek kiadásánál különös súlyt helyez mindenkor a törvényes feltételek betartására, a szabályszerű képesítés beigazolására és mindazokban az esetekben, ahol a törvény rendelkezéseinek megkerülésével a képesítés kijátszását látja, a hatósági eljárást megindítja. Hasonlóképpen eljárunk mindazon üzletek ellen, amelyek más iparengedélyek birtokában rendszeresen kávésiipart is folytattak. Bár ipartestületünknek nem célja a hatóságoknak feljelentéssel való molesztálása, szükségesnek láttuk a kirívó esetekben eljárni.

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a *szállodai, vendéglői és kávéházi ipar gyakorlásáról szóló fővárosi szabályrendelet átdolgozása* még mindig nem került napirendre. Ez annál is fontosabb, mert a szabályrendelet határozmányai, amelyek egy egészen

más világban hozattak, ma már teljesen elavultak és az új ipartörvénnyel sokszor ellentétben vannak.

Itt kell megemlítenünk, hogy a *zenélési záróra meghosszabbítása*, illetőleg a vendéglőknek éjjel 2-ig való, a szabályrendelettel ellentétes zárórája ügyében, amennyiben a kávéházak főzésének megrendszabályozásával hozatott kapcsolatba, a vendéglős ipartestület vezetőségével tárgyalásokat folytattunk, amelyek azonban a kölcsönös jóindulat ellenére, eredménnyel nem jártak.

Az *ipartestületekről és az Ipartestületek Országos Központjáról* szóló 1932. évi VIII. tc. határozmányainak megfelelően, rendszeres érintkezést tartottunk fenn az Ipartestületek Országos Központjával, amely iparunk közcélú előterjesztéseit magáévé tette.

A *járadafoglalási engedélyek* kiadása körül, amelyeket az eljáró hatóságok évről évre jobban megszorítanak, az illetékes hatóságokhoz előterjesztéssel fordultunk.

Az összes italmérő érdekeltségek ez évben is kérték a *vasárnapi szesztalalomra* vonatkozó rendelet eltörlését, amelynek gyakorlati jelentősége amúgy sincsen. A kérdés tudomásunk szerint az érdekelt minisztériumok között tárgyalatik.

Sikerült úgy közönségünk, mint kartársaink körében meggyökereztetni azt a felfogást, hogy az *újévi ajándékok* osztogatására szükség nincsen. Sajnos mégis vannak egyesek, akik úgy vélik, hogy üzleti versenyüket ezzel — a testület által perhorreszkált — eszközzel tudják jobban előmozdítani.

Meg kell említenünk a *szóabicarhóna felszolgálását* szabályozó polgármesteri rendeletet, amely a kérdést hygenia szempontjából rendezi.

A *hadigondozottak alkalmazására* vonatkozó törvénynek, valamint az e tárgyban kiadott miniszteri rendeletnek végrehajtására kartársainkat felhívtuk.

III.

Az iparunkat érdeklő *adózási és pénzügyi rendelkezések* a múltban érvényben volt keretekben továbbra is fenntartattak.

Mint minden évben, ez alkalommal is, egy új adónem bevezetéséről kell számot adnunk. A fürdőügyi törvénnyel kapcsolatosan a *szikvíz*, illetőleg *ásványvíz*, valamint az ezek elkészítésére felhasznált szénsavra újabb, literenként egy filléres adó vezetett be.

Bár a *Fényűzési- és Forgalmi-Adóközösség*, mint külön jogi személy, ipartestületünkől függetlenül működik, mint ipari életünk fontos szervéről, adatait e helyen is közzétesszük. — Adóközösségünk ebben az évben 7. évét élte. Az 1933. december 20-ára egybehívott közgyűlés felhatalmazta az elnökséget a tárgyalások folytatására, amelynek lezárta után az adóközösség 1934. március 3-án alakult meg. Az adóközösségbe az év elején 93 tag lépett be, akinnek az adóátalányát a kinstár összesen 222,630 pengőben állapította meg, az év folyamán felvétetett 10 tag. A tagok száma az év végén 99 volt, tehát az üzletmegszüntetés és állandó hátralék miatt 4 tagot kellett ki-zárni.

Már a múlt évben említettük, hogy a kir. Pénzügyigazgatóság a *barok és grillekre külön fényűzési adót* vetett ki, úgyszintén az adóközösségre hárította a *cukrászipari termékek forgalmi adóváltóságá-*

**Franck-pótkávé és
Kathreiner-Kneipp
malátakávé**
*jó forgalmat
és
tisztas hasznot
biztosít!*

nak beszedését. Az 1934. év folyamán e külön baradó beszedése és adminisztrálása előterjesztésünkre az adóközösség kötelékéből kivétellett és a cukrászipari termékek forgalmiadó váltóságának beszedése megszüntetett.

A *személyzeti kereseti adó*, úgy mint előző években, ez évben is általányozás formájában tartatott fenn. Arra való tekintettel, hogy a személyzeti illetmények az év folyamán nem változtak, az adótételek változatlanul fenntartattak.

A *vigalmi adó beszedésére* nézve továbbra is az általányozási rendszer tartatott fenn, azzal, hogy azok részére, akik fennálló kötelezettségeiknek pontosan eleget tettek, ez évben is 10%-os mérséklés engedélyeztetett.

Előterjesztéssel fordultunk a fővároshoz a *járadíjak mérséklése* iránt, kérésünk azonban a főváros pénzügyi helyzetére való tekintettel nem teljesített.

Az *elektromos áram díjának* leszállítása ügyében sok évi munka után végre sikerült konkrét eredményt elérni, amennyiben az elektromos művek vezetősége a vásár- és ünnepnapokra mérsékelt díjszabást léptetett életbe, ami végeredményben kereken 3%-os mérséklést jelent. Ha ez a mérséklés nem is nagy eredmény, mindenesetre elvi szempontból van jelentősége, mert végre sikerült megbontani azt az áthatathatlan falat, amelyet az elektromos tarifák jelentettek.

A *zeneelődási díjak táblázatát* a zeneszerzők szövetsége az 1934. év végén az 1935. évre kiterjedő hatállyal átdolgozta és egészen új rendszerbe foglalta. Arra való tekintettel, hogy ez a rendszer csaknem az egész vonalon díjemelést jelent, testületünk tagjai részéről számos felszólamlás érkezett, amelynek elintézéséről csak az 1935. évről szóló jelentésünkben fogunk beszámolni.

A *társadalombiztosító súlyos terhei* ellen számos felszólalás történt, minek folytán 1934. január hó 1-től a borraivalós személyzet alacsonyabb napibér osztályba soroztatott.

Itt kell megemlítenünk még azt, hogy egyes esetekben az OTI a *zenészek és hasonló alkalmazottak bejelentését* kívánta, ami ellen testületünk több ízben állást foglalt.

Végül pedig meg kell említenünk a *kártvák ellenőrzése* körül bevezetett új rendszabályokat, amelyek a kártvakészletek szigorú nyilvántartását és megőrzését írják elő. Tekintettel a rendelkezések vaxatorikus természetére, az illetékes hatóságoknál a testület elnöksége több ízben eljárt és azt a felvilágosítást kapta, hogy az elrendelt eljárások voltaképp csak forgalom statisztikai célokat szolgálnak. Tekin-

Kantos testvérek r. t.

**festő, mázó és
tapétázó iparüzem**

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5. Telefon: 19-4-51, 18-5-23.
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és fal-
kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

tettel azonban az újabban és még mindig felmerülő panaszokra a kérdést állandóan napirenden tartjuk.

IV.

Ipartestületünk munkássága körében, szemben törvényadta feladatával, mindjobbán előtérbe nyomul a gazdasági és üzletviteli kérdések sora. Kénytelenek vagyunk állandóan foglalkozni az újabban lábra kapott és nem mindig szerencsésnek tartható üzletvitel egyes fogásaival és amennyiben a rendelkezésre álló eszközök módot adnak a rábeszélés, meggyőzés eszközeivel igyekszünk a helyzetet orvosolni. Sok olyan kérdés foglalkoztatja a testület vezetőségét, mely kedvezőbb gazdasági viszonyok mellett nem volt feladata.

Különösen fel kell említenünk, a már fentiek ben szóvátett és immár katasztrófálisnak tekinthető *árrombolásokat*.

Az illetéktelen verseny megakadályozása céljából továbbra is állást foglaltunk egyes vendéglős iparosok azon gyakorlatára ellen, hogy *tisztán vendéglői ipar engedélyük* alapján rendszeresen és kifejezetten *kávéipart* folytatnak. A feljelentett esetekben mindenkor sikerült ipartestületünk álláspontját érvényesíteni.

A *bridge-szalonok és magánvállalkozók* mindjobbán terjedő serege jóformán teljesen illuzoriussá tette a kávéházak eddigi e címen elért bevételeit, amihez még az is járult, hogy igen sok üzletben szokássá vált, hogy a *vendégek a macukkal hozott kártyákkal díjmentesen* játszanak. Ezek aztán oda visznek, hogy ma már az üzletek legnagyobb részében a játék bevételi forrást nem jelent.

Már az előző évek folyamán szóvátettük az *árvházak* mindjobbán kifejlődő versenyt. Ebben az ügyben a főbbi érdekeltségekkel együttesen jártunk el. Az illetékes hatóságoknál minisztériumoknál, fővárosnál, küldöttségekben vettünk részt, előterjesztéseket nyújtottunk be, amelyek kedvező és érdemleges elintézésére ígéreteket kaptunk. Sainos azonban a kérdés mindeddig nem nyert elintéztést, tény azonban az, hogy újabb, árvházakkal kapcsolatos étkezési üzem az elmúlt évben nem létesült.

Bár üzleteink egy része még mindig érzi a *teifvők és ezzel kapcsolatos vendéglátó üzemek* versenyt, ez a kérdés bizonyos stagnálást mutat már csak azért is, mert mint említettük, a beállott árrombolás folytán sok üzemnek árai a teifvőkét nemcsak, hogy megközelítik, de annál alacsonyabbak lettek.

Az *újí kávéházak alapítását megakadályozó*, illetőleg a közszükséglet fennforgásának mérlegelését tartalmazó rendelet szerint, új iparengedélyek kiadása alkalmával úgy az eljáró hatóságok, mint a Kereskedelmi és Iparkamara a testület véleményét kikéri. Arra való tekintettel, hogy egészen új alapításokra ebben az évben nem került sor, a korlátozó rendelkezések alkalmazására sem volt szükség.

Már az előző évek folyamán előterjesztéssel for-

dultunk a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányához *egyres vendéglők éjjeli nyitvatartása ügyében*. Tudomásunk szerint a kérdés igen alapos és részletes vizsgálat tárgyává tétetett, azonban éppen a vizsgálat hosszadalmas volta folytán érdemleges döntés mindeddig nem történt. Ez ügyben a m. kir. belügyminisztériumban is eljártunk, amely a maga részéről is utasította a főkapitányságot, hogy a kiadott engedélyeket vegye revízió alá.

A *záróra kérdésnek* rendezése ebben az évben is állandóan napirenden volt. Testületünk tagjai különösen sérelmesnek érzik a vendéglők éjjel 2 óráig való záróját, szemben a békebeli éjféli utáni 1 órával. Ezt a kérdést közös megbeszélés útján kíséreltük megoldani. Azonban ezek sikerre nem vezettek. A *zenélési záróra meghosszabbításában* az eddigi gyakorlat maradt érvényben, havonta 8 engedélyt ad a székesfőváros főkapitánya.

Előterjesztéssel fordultunk a m. kir. Belügyminisztériumhoz a *jambó engedélyek*, illetőleg egy helyiségre *több énekes működésére* megengedése iránt. Hasonlóképp kértük a *mulatóhelyiségekben való éneklés* és egyéb produkciókra vonatkozó idejélt múlt rendelkezések átdolgozását. A kapott értesítés szerint ez folyamatban is van és az új rendelet ez év folyamán meg fog jelenni. Az év folyamán elrendelte a főkapitányság a *zenekari tagok működési engedélyinek kicserélését*, amelyre testületünk tagjainak figyelmét felhívtuk.

A szokásos *kivételes zenélési záróra* meghosszabbításokat a Nemzetközi Vásár, Szent István napi ünnepségekre és a Nemzeti Munkahét idejére ez évben is megkaptuk.

V.

Ipartestületünk immár több mint 25 éve tartia fenn ipari munkaközvetítőt és sajnálattal látjuk, hogy ennek tevékenysége évről évre szűkebb keretekre szorítkozik. Ma már ott tartunk, hogy az üzletek száma lényegesen nem változik, így tehát a rendelkezésre álló munkahelyek száma állandó. Ez a jövő szempontjából nem is lenne baj, azonban a régebbi időkben a nagyobb létszám mellett alkalmazva volt munkások elhelyezése jóformán lehetetlenné válik. Állandó munkásfelesleggel kell számolnunk, amelynek elhelyezésére remény sincsen és amelyet más foglalkozási ágakba irányítani az általános munkanélküliség mellett szinte lehetetlenség. Ez a helyzet vezetett oda, hogy az elhelyezkedni kívánó munkások mindenfelé igyekeznek kereseti alkalmakat találni üresnézőkhöz és más ténvezőkhöz fordulnak és így munkaközvetítőnk nem bírja ezt a tevékenységet kifizetni, melyre hivatva lenne. Ez annál súlyosabb, mert kártyásainknak tekintélyes része máshonnan szerzi be munkásszükségletét, minek folytán munkavállalóink egy része nem is fordul testületi munkaközvetítőnkhez.

Munkaközvetítőnk ez évi tevékenységét a következő oldalon levő statisztika mutatja:

Míg felszólaló személyzetnek bővítésre vagyunk és a felesleg alig helyezhető el, az új kávéfőzőgépek és egyéb technikai eszközök kezelésében képzett konvhaszemélyzet úgyszintén megfelelő feltételekben hiány van, így hogy az ilyen személyzet kiképzésével és az utánpótlás kérdésével a jövőben intenzíven kell foglalkoznunk.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Összesen
Főpincér	1	2	2	1	0	2	2	1	2	2	1	3	19
Felszolgáló	138	57	40	67	197	71	88	91	49	28	51	134	1011
Felirónó	19	5	11	11	8	10	9	11	2	7	2	9	104
Kávélőző	19	14	14	19	40	8	17	16	20	18	18	6	209
Kávélőzőnő	29	14	16	29	29	20	25	23	14	35	17	15	266
Mosogatónő	170	57	45	58	69	52	61	61	73	64	38	89	837
Takarítónő	127	33	44	48	52	29	28	29	50	43	35	18	532
Konyhalegény	62	14	37	33	35	13	9	25	38	41	16	45	368
Háziszolga	20	5	21	27	24	3	9	25	30	19	11	10	204
Trafikos	1	0	1	4	4	0	0	2	3	0	5	0	20
Ruhát., telefonos.	1	0	0	3	1	0	0	1	0	5	3	1	15
Ujságos	19	14	15	2	4	1	3	0	3	0	7	1	69
Tanonc	3	0	0	0	2	0	1	1	0	1	0	1	9

Összesen: 663

Testületünk az előző évben érvényben volt *munkabérek*et ez évben is változatlanul fenntartotta, sajnos, sokszor maguk a munkások voltak azok, akik azokat aláigérték és alacsonyabb bérek mellett vállaltak állást, de a munkahelyről kilépve, utólagosan követelték a differenciák megtérítését. Január 1-vel mint már jeleztük, egy új OTI táblázat lépett életbe, amely a borraivalós személyzetnek a változott kereseli lehetőségeknek megfelelő alacsonyabb osztályokba való sorozását tartalmazta.

Hasonlóképpen sikerült a *személyzeti kereseti adó tételeit* a megváltozott viszonyokkal összehangzásba hozni.

A *békéltető bizottság*, amely még az 1933. év végén alakult meg, az előterjesztett panaszokra öt esetben ült össze és részben ítélettel (3 eset), részben pedig megegyezéssel fejezte be az eléje terjesztett panaszokat. A *szabadnap miatt* emelt panaszokkal ipartestületünk elnöksége és elöljárósága több ízben foglalkozott és a testület tagjainak nyomatékosan figyelmébe ajánlottuk a szabadnap megtartását.

A *borraivaló kérdés*, mint minden évben, az idén is felütötte fejét. Ez évben a kereskedelmiügyi minisztérium tüzte napirendre a borraivaló szabályozását és rendelettervezetet küldött szét az érdekeltségűeknek, amely a *százalékos-rendszer* bevezetését tartalmazta. Ipartestületünk úgy az egybehívott anketon. mint a közös szakmai értekezleten, teljes mértékben kitarított azon álláspontja mellett, hogy a borraivaló a vendég és az alkalmazott ügye és abba sem hatóság, sem munkaadó, sem munkás, nem folyhat bele. Produkáltuk e részben a külföldi gyakorlatot, amely teljes mértékben igazolta testületünk felfogását még ott is, ahol a %-rendszer már bevezetett. A minisztérium arra való tekintettel, hogy az érdekeltségeknek egységes felfogása nem volt elérhető ez ügyben, mindeddig nem intézkedett és így tehát a helyzet iparunk szempontjából változatlanul maradt.

Meg kell jegyeznünk, hogy a vendéglős ipartestület az agitáció hatása alatt a fakultatív százalékos rendszert kísérletkép bevezette, azonban rövid idő

mulva kiderült, hogy ez a megoldás talán valamennyi között a legszerencsétlenebb.

A *főpincérek óvadék kérdése* ez évben is több ízben tárgyalatott. Egyes megindított peres esetekben a bíróság magáévá tette testületünknek azt a felfogását, hogy az óvadék csak akkor részesíthető bírói védelemben, ha az valóban a kiadott 77.724/1928. K. M. sz. rendelet kereteinek megfelel. Amint azonban ezt a határt meghaladja, az kölesön és mint ilyen a polgári jogszabály szerint bírálendő el. Ez ellen a felfogás ellen a Főpincérek Országos Egyesülete kívánt állást foglalni, az óvadék címén adott összegek (burkolt kölesönök) teljes védelmét kérve, amely felfogással szemben testületünk úgy a múltban, mint a jövőben állást foglal.

VI.

Ipartestületünk a kulturális érdekek szolgálatá-kifejtette tevékenységét, bizonyítja az, hogy ipartestületünk tanonciskoláját a súlyos gazdasági helyzet és a mecsappant tanonclétszám ellenére is 23 év óta fenntartja.

Irodánk az 1934. évben 24 tanoncot lajstromozott, az év folyamán felszabadult és segédlevelet kapott 11, tanoncszerződését felbontotta 6, nyilvántartott tanoncok száma 1934. december 31-én 33.

A tanonciskola 22. évét 1934. június 9-én megtartott záróvizsgálattal fejezte be. Az 1934—1935. tanév szeptember 5-én kezdődött 33 tanulóval, akik osztályonként a következőképpen oszlottak meg.

I—II. osztály 19 tanuló,

II—III. osztály 14 ..

Összesen: 33 tanuló.

A tanonciskola fenntartási költségei az 1933—34. évben 3.479.17 pengőt telt ki.

Az iskola vezetését és irányítását Marton József székesfővárosi elemi iskolai igazgató teljesítette, aki a legnagyobb szeretettel és kötelességtudással felelt meg feladatának. Az iskola tanítói kara az 1933—34. iskolai évben a következőkből állott:

Budapesti Központi Általános A főváros kávéházai, szállodái és Tejcsarnok Részv.-Társ. kávéméréseinek szállítója

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: 46-2-63, 46-2-64, 46-2-65, 32-3-07, 33-8-91, 34-6-08, 35-0-16.

Tojás osztály

Sürgőny cím: „Köztejt Budapest“

Rózsavölgyi Jenő

első áll. eng. sportiskola

Budapest Múzeum krt. 10.

Testedzés.

Torna.

Önvédelem.

Külön órák hölgyeknek és gyermekeknek már 4 éves kortól.

Sport.

Vivás.

Box.

Marton József igazgató, Dr. Havas Nándor, Katona Géza, Dr. Rózsa Ignác, Szabó Lajos, Tomcsányi Lajos és Uza József. Az 1934—35. évben a korhatárt elért Katona Géza tanszékét ifj. Ottó Dezső fiatal kartársunk vette át.

A tanonciskola céljaira mindössze a székesfőváros polgármesterétől kaptunk 54.— pengőt, a közoktatásügyi minisztériumnak a múltban folyósított segélye ez évben elmaradt.

Mint már fentebb jeleztük, szakiskolánk hívatását teljes mértékben fogja tudni betölteni, ha megfelelő konyhaszemélyzet, (kávéházi, szakács) és felírók kiképzését is felöleli. Ennek azonban legnagyobb akadályva az, hogy kartársaink nem szívesen vesznek fel ezekre a munkakörökre tanoncokat, úgy hogy a jövőben hiánnyal kell — e munkakörökben — számolnunk.

A törvény szerint elrendelt leventeoktatást Hernády Nándor alezredes, leventeoktató vezette ez évben is külön szakmai csoportban. Sajnos most is ismételnünk kell a múltban elhangzott panaszt, hogy a leventeoktatás körül sok mulasztás történik, amennyiben az arra kötelezettek nem járnak pontosan az oktatásra.

VII.

A Budapesti Kávésok Ipartestülete, mint amely iparág nemcsak a szorosabb gazdasági és ipari élettel van kapcsolatban, de sokszor a kávéházak falain belül bonyolódhatnak le a kulturális, hazafias és gazdasági megmozdulások, a kontaktust ezekkel mindenkor fenntartotta. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában a kávésipart *Mészáros Győző* elnök, kamarai beltag képviselte, aki a kávésipart érdeklő kérdésekben igyekezett iparunk érdekeit érvényre iuttatni.

Számos kérdésben fordultak hozzánk úgy a Kereskedelmi és Iparkamara, IPOK, mint a többi érdekeltségek egyes konkrét ügyekben, azokra testületünk indokolt véleményt adott és a kamarai értekezleteken résztvevett.

Küldöttségeket vezettünk a székesfőváros polgármesteréhez, a város gazdasági, ipari és közgazdasági osztálva vezetőségéhez, a m. kir. pénzügyminisztériumhoz, a belügyminisztérium illetékes osztálvához, és több ízben a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatósághoz.

A sajtóval való kontaktust igyekeztünk fenntartani s iparunknak a nyilvánosság számára szánt közleményei mindenkor helyet kaptak a lapok hasábjain. Diákjóléti, kulturális, nemzeti célokra tekintélyes segélyt folyósítottunk, legutóbb a jugoszláviai menekültek részére 400 pengőt fizettünk le a m. kir. belügyminisztérium pénztárába, amit a minisztérium köszönete kifejezése mellett vett tudomásul.

Állandó segélyben részesítettük 13 megrokkant kartársunkat, akik között az év folyamán összesen 3.325 pengőt osztottunk szét.

VIII.

Az ipartestület egyéb tevékenységéről a következőkben számolunk be:

Az ipartestület elnöksége és tisztikara a testület tagjainak *ipari és gazdasági vonatkozású ügyeiben* mindenkor rendelkezésre állottak és azon voltak, hogy kartársaink üzletvitelére a súlyos viszonyok mellett megkönnyítsék.

Az *ipari közigazgatás körül* felmerült panaszok: kontár ügyek, jogosulatlan iparüzés, stb. stb. tárgyában, mint már fentebb jeleztük, a múltban megindított akciókat folytattuk és igyekeztünk iparunk sérelmeit orvosolni.

A székesfőváros polgármesterének megbízásából az *iparhatósági biztos teendőit* dr. Hernády Jenő székesfővárosi tanácsjegyző látta el, akinek jóakarati támogatásáért és iparunk érdekeinek méltánylásáért köszönetünket fejezzük ki.

Az *1932. évi VIII. tc.* szerint kötelező hatósági vizsgálat 1934. december 17- és 28-án tartatott meg, amely alkalommal az ipartestület ügyvitelére ellen észrevétel nem tétetett.

A törvény határozmányainak megfelelően az *ipartestület költségvetését és zárszámadásait* a székesfőváros polgármestere elé terjesztettük, aki azt 1934. évi április hó 14-én 50.177/934.—XV. sz. alatt hagyta jóvá.

Számos szűkebb és tágabb körű értekezleten és megbeszélésen kívül az év folyamán 10 előliárási ülést, egy rendes közgyűlést és 3 tagértekezletet tartottunk. A szokásos társasvacsorát február 22-én az évi rendes közgyűlés után, majd pedig október 23-án tartottuk nagy érdeklődés mellett.

Évi jelentésünkben számot szoktunk adni *iparunk halottairól* is. A gyakorló kávék kartársaink közül Deutsch Lajos és Tauber Samuó hunytak el. Testületünk régi tagjai közül Berger Leó ipartársulatunk egykori alelnöke és Nagy Sándor volt vezetőségi tagunk elhunytát kell regisztrálnunk.

Ipartestületünk céljaira a Piatnik Nándor és Fiai Rt. cég 200.— pengőt adományozott.

Az ipartestületnek sajtó tagjaival, valamint a nyilvánossággal való kapcsolatát a Kávésok Lapja tartotta fenn, amely ezúttal 10 évfolyamát fejezte be. A lap munkatársai és cikkírói közül felemlítjük Mészáros Győző elnököt dr. Bevilacqua Borsodi Béla és dr. Mazsáry Pál Béla szerkesztőket, Marton József igazgatót és másokat.

Itt említiük még meg, hogy a múlt év folyamán

M o e z n i k - m u s t á r legyen minden asztalon !

elhatározott „Pest-Budai Kávésipar 250 éves Története“ című munka immár sajtó alatt van és a legközelebbi napok folyamán meg fog jelenni. A nagy értékű munka olyan adatokat tartalmaz, amelyek az ipar keretein kívül is feltűnést fognak kelteni.

IX.

Az ipartestület tagjainak száma az 1933. év végén 192 volt. Az 1934. év folyamán belépett 28 tag, üzletét megszüntette 35 tag, létszám az év végén 185. Ezek közül ipart folytat 179 tag, ipart nem folytat 6 tag. Az 1934. évben iktatott 1788 ügyirat, ezekből az év végéig elintéztést nyert 1785 db., elintézetlen maradt az év végén 3 darab.

Kiállított 84 munkakönyv és 2 ideiglenes igazolvány. Segédvizsgát 2 ízben tartottunk, amelynek eredményeképp 11 felszabadult kapott segédlevelet és munkakönyvet.

Részletes számadásainkat jelentésünkhöz csatoltnak mutatjuk be. Ezek szerint bevételeink 121.229.80 pengőt tettek ki, kiadásaink 84.449.11 pengőre rúgtak. Az 1935. évre 36.780.69 pengő egyenleget viszünk át. Itt kell megjegyeznünk még azt, hogy mint a csatolt számadások mutatják, székházunk készpénzjévedelme jóformán számot nem tevő összeg volt, mint-hogy bevételeinek egy igen nagy részét kénytelenek voltunk a bérleti változások folytán szükségessé vált renoválások céljaira fordítani. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ezzel szemben bevételi rovásban az ipartestületi helyiség bérösszege nem szerepel, mint-hogy ez az összeg különben is adómentes. Az adóközfősség adminisztrációs költségeinek megtérítése címen a testület pénztárába 6000 pengő fizettetett be.

Az 1935. év költségelőiránvzata az előző évi keretek között mozog, azt szabályszerű tárgyalás céljából bemutatjuk.

X.

A fentiekben részletesen beszámoltunk ipartestü-

letünknek 1934. évi munkájáról. A testület feladata évről-évre nehezebbé válik, a gazdasági válság mindjobban érezteti hatását. Mint jeleztük, sok — nem szorosan a testület körébe tartozó — ügyben kellett kartársaink segélyére sietnünk. A testület álláspontjának érvényesítésénél, részben egyesek közönye, másrészt a rendelkezésre álló szankciók hiányos volta állta útját. Az ipartestületi szék intézménye, mely hivatva volna a testület munkáját alátámasztani, szankcióknak hiányos voltánál fogva érdemleges munkát alig fejthet ki. — Kétségtelen, hogy szükség volna arra, hogy az 1932. évi VIII. törvénycikk határozmányainak kiegészítéseképp az ipartestületi határozatok végrehajtása törvényes eszközökkel biztosíttassék.

Mindezek után felkérjük a közgyűlést, hogy jelentésünket, beterjesztett zárószámadásainkat és a vagyommérleget tudomásul venni és a felelős tisztikarnak a felmentést megadni sziveskedjék.

Egyben kérjük, hogy a bemutatott költségvetést jóváhagyva, a beállított tételek bevételezésére és a kiadások folyósítására a felhatalmazást megadni sziveskedjék.

Testületünk alapszabályainak 16. és 25. §-a értelmében 5 előljárósági tag, 3 számvizsgáló és az ezek megválasztása folytán esetleg megüresedő tisztségek betöltése válik szükségessé, amire nézve a közgyűlés folyamán teszünk javaslatot.

Amikor az ipartestület tagjainak ez évben tanúsított bizalmáért, az elnökség, a tisztikar és az előljáróság nevében köszönetet mondunk, arra kérjük, hogy ezt az ipar érdekében szükséges munkát a jövőben az eddiginél még hathatósabban támogatni sziveskedjenek.

Budapest, 1934. február 15.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének Elnöksége és
Előljárósága.

CS

SZÁMLA

költségeit csökkenti

40 Dlm

TUNGSRAM

DUPLASPIRÁLLÁMPA

A Budapesti Kávésok Ipartestületének 1934. évi zárókimutatása.

	Pengő	f.		Pengő	f.
Bevételek:			Kiadások:		
Áthozat az 1933. évről			Személyzeti fizetések	12.309	50
a) Készpénz	P 2.150.55		Szakiskola és leventeoktatás	3.479	17
b) Takarékbetét	22.237,-	55	Munkaközvetítő:		
Befolyt tagsági díjak és hátralékok	14.969	60	a) Személyzeti fizetések	P 5.527,-	
Befolyt levente járulékok és hátralékok	2.407	07	b) Telefon, fűtés, világítás	" 865.84	
Befolyt beiratási díjak	1.414		c) Irodai kiadások	" 120.50	
Munkakönyvek kiállítási díjai	48	50	d) Beruházás és karbantartás	" 81.38	72
Tanoncszerződések díjai	78		Szaklap költsége	1.920	
Segédlevelek díjai	55		Irodai kiadások	809	35
Nyomtatványok	1.507	48	Postadíjak	598	30
Szaklap hozzájárulása	960		Tagdíjak és előfizetési díjak	1.512	90
Adományok:			Segélyek és adományok:		
a) Budapest szfv. segélye szak- irányú tanonciskola részére	P 54,-		a) Állandó segélyek	P 3.325,-	
b) Piatnik Nándor és Fiai Rt.	" 200,-	254	b) Alkalmi segélyek	" 1.907.40	
c) Áthozat az 1933. évről jótékonyági alap számlán			c) Munkanélküliek segélye	" 2.693,-	40
d) Jótékonyági alap számlán az 1934. évben	11.318	10	Betegsegélyzői járulékok		
Előlegek visszatérítése	457	50	Telefon	1.038	11
Vegyes bevételek	1.000		Fűtés és világítás	579	22
Székház bruttó jövedelme	345	70	Rendelkezési kiadások	4.876	
Adóközösség költség megtérítése	31.994	66	Tiszteletdíjak és remunerációk	1.930	
1932. évi adóközösség átutalása	6.000		Iparhatósági biztos tiszteletdíja	260	
Kávés Ipar Története számlára	21.028	96	Beruházás és karbantartás	562	95
Bank kamat	60		Nyomtatványok	750	
Betegsegélyzői járulékok számlán	1.369	84	Vegyes kiadások	3.279	71
Folyószámlán	307	43	Előlegek	550	
Átmeneti tételek	230		Könyveszerzés	242	76
	1.036	41	Székház bruttó kiadásai	30.171	90
			Munkakönyvek beszerzése	50	
			Kávés Ipar Története számlán	3.027	50
			Átmeneti tételek	1.033	41
			Egyenleg:		
			a) Készpénz	P 526.79	
			b) Takarékbetét	" 36.253.90	69
	121.229	80		36.780	
				121.229	80

Budapest, 1935. február 15.

Mészáros Győző s. k.
elnök.Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.Bauer György s. k.
főpénztáros.Donath Andor s. k.
könyvelő.

Fenti zárókimutatást a könyvekkel és okmányokkal összehasonlítottuk és rendben levőnek találtuk.

Stein Sándor s. k.
számvizsgáló.Strasser Béla s. k.
számvizsgáló.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének 1935. évi költségelőirányzata.

	Pengő	f.		Pengő	f.
Bevételek:			Kiadások:		
Áthozat az 1934. évről			Személyzeti fizetések	12.000	
a) Készpénz	P 526.79		Szakiskola és leventeoktatás	3.500	
b) Takarékbetét	" 36.253.90	69	Munkaközvetítő:		
Tagsági díjak és hátralékok	14.000		a) Személyzeti fizetések	P 5.500,-	
Levente járulékok	2.200		b) Telefon, fűtés, világítás	" 900,-	
Beiratási díjak	1.200		c) Irodai kiadások	" 100,-	
Munkakönyvek kiállítási díjai	50		d) Beruházás és karbantartás	" 100,-	6.600
Tanoncszerződések díjai	50		Szaklap költsége	1.920	
Segédlevelek díjai	50		Irodai kiadások	1.000	
Nyomtatványok	1.500		Postadíjak	600	
Szaklap hozzájárulása	960		Tagdíjak és előfizetési díjak	1.500	
Adományok	300		Segélyek és adományok	6.500	
Előlegek visszatérítése	1.000		Betegsegélyzői járulékok	1.000	
Vegyes bevételek	300		Telefon	1.000	
Székház bruttó jövedelme	30.000		Fűtés és világítás	700	
Adóközösség költségmegtérítése	6.000		Rendelkezési kiadások	5.000	
1933. évi adóközösség átutalása	12.000		Tiszteletdíjak és remunerációk	2.000	
Kávés Ipar Története számlán	2.500		Iparhatósági biztos tiszteletdíja	400	
Betegsegélyzői járulékok számlán	300		Beruházás és karbantartás	500	
Bank kamat	1.200		Nyomtatványok	800	
Folyószámlán	300		Vegyes kiadások	3.500	
			Előlegek	1.000	
			Könyveszerzés	200	
			Székház bruttó kiadásai	22.252	
			Munkakönyvek beszerzése	50	
			Kávés Ipar Története számlán	4.000	
			Várható felesleg	34.668	69
	110.690	69		110.690	69

Budapest, 1935. február 15.

Mészáros Győző s. k.
elnök.Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.Donath Andor s. k.
könyvelő.

A Székház 1934. évi zárókimutatása.

Bevételek:		Pengő	f.	Kiadások:		Pengő	f.
Házbérek	-----	31.874	66	Ház és szükség adó	-----	13.840	68
Vegyes bevételek	-----	120	—	Illetékegyenérték	-----	2.119	92
				Házfenntartás	-----	842	36
				Beruházás és karbantartás	I. 3.291.15 II. 77.86,—	11.077	15
				Vizdíj	-----	964	36
				Villany	-----	516	44
				Lift	-----	681	49
				Tagdíj	-----	47	—
				Vegyes kiadások	-----	82	50
				Egyenleg:	-----	1.822	76
		31.994	66			31.994	66

Budapest, 1935. február 15.

Mészáros Győző s. k.
elnök.Gál Arnold s. k.
alelnök-házigondnok.Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.Donath Andor s. k.
könyvelő.

A Székház 1935. évi költségelőirányzata.

Bevételek:		Pengő	f.	Kiadások:		Pengő	f.
Házbérek	-----	30 000	—	Ház és szükség adó	-----	13.000	—
				Illetékegyenérték	-----	2.120	—
				Beruházás és karbantartás	-----	1.000	—
				Vizdíj	-----	4.000	—
				Villany	-----	1.000	—
				Lift	-----	500	—
				Tagdíj	-----	500	—
				Vegyes kiadások	-----	32	—
				Egyenleg	-----	100	—
		30.000	—			7.748	—
						30.000	—

Budapest, 1935. február 15.

Mészáros Győző s. k.
elnök.Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.Donath Andor s. k.
könyvelő.

A Budapesti Kávésok Ipartestülete mérlegszámlája 1934. év december 31-én.

I. VAGYON:		Pengő	f.	II. TEHER:		Pengő	f.
1. Készpénz	-----	526	79	1. Hitelezők	-----	606	—
2. Takarékbetét	-----	36253	90	2. Átmeneti számlán	-----	9	80
3. Adósok:				3. Tiszta vagyon	-----	169.059	50
a) Tagdíjhátralékok leírás után	P 6.172.23						
b) Beiratási díj hátralékok leírás után	" 2.102.—						
c) Előlegek számlán	" 2.418.—	10692	23				
4. Székház értéke	-----	111.967	90				
5. Berendezés értéke	P 9.665,41						
10% avulás	" 966,54	8.698	87				
6. Nyomtatványkészlet leltár szerint	-----	1.535	61				
		169.675	30			169.675	30

Budapest, 1935. február 15.

Mészáros Győző s. k.
elnök.Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.Donath Andor s. k.
könyvelő.

Király Gőzmosóda

mindenkinél modernebb berendezése legkiméletesebb és legolcsóbb mosást garantálja IV., Magyar-u. 3. Tel.: 85-1-29, — VI., Hajdu-u. 12-14. Tel.: 93-1-15.

HIVATALOS RÉSZ

H I R E K

10.062—1934. szám.

HIRDETMÉNY

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa közhírré teszi, hogy a fenti számú határozatával a Budapest Székesfőváros területére szóló Építésügyi Szabályzat 403. §. negyedik bekezdésének az ernyőponyvákra vonatkozó rendelkezését e bekezdésben foglaltak egyidejű hatályon kívül helyezése mellett, a következőképpen módosítja.

„Olyan ernyőponyvát, amely csupán arra a célra szolgál, hogy az üzleti kirakatokat a nap ellenében védje, csak úgy szabad alkalmazni, hogy a legalsó része a gyalogjáró felett legalább 2.20 méternyire legyen és az ernyőponyva a gyalogjárón túl ne terjedjen; az ilyen ernyőponyvát azonban csak napos időben szabad leeresztve tartani, egyébkor s különösen esős időben pedig annak felhúzza kell lennie.

Az üzleti kirakat előtti olyan ernyőponyva, mely esős időben is kifizetett helyzetbe kerül, csak úgy alkalmazható, hogy legalsó része legalább 2.5 méternyire legyen a gyalogjáró felett s ez a ponyva sem terjedhet túl a gyalogjárón.

Vendéglő, kávéház, cukrászda és hasonló üzem céljára átengedett és a helyiség terraszaul szolgáló közterület feletti ernyőponyva legalsó részének magassága korlátozva nincs abban az esetben, ha a közterület a gyalogjáró forgalom elől el van zárva; azonban az ernyő és annak tartozéka (tartórudak, karok stb.) az átengedett közterület határvonalain túl nem terjedhetnek és a gyalogközlekedést nem akadályozhatják.

Abban az esetben, ha az ilyen üzem céljaira átengedett közterületen a gyalogközlekedést is meg kell engedni, az ernyőponyvára nézve az esős időben is kifizethető üzleti ernyőponyvára vonatkozó szabály az irányadó.

A belügyminiszter úr az 1934. évi 199.373—IX. a. számú leirata szerint a Szabályzat e módosításához hozzájárult.

Budapest, 1934. évi december hó 15-én.

Fővárosi Közmunkák Tanácsa.

Az eredeti **SIDOL** fém-, ablak- és márványtisztításra a legalkalmasabb!

Götzl Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R. T.
Telefon: 96-6-86 és 96-8-27.

Évi rendes közgyűlés, társasvacsora. Az idevonatkozó törvény és az alapszabályok rendelkezéseinek megfelelően az ipartestület elnöksége és előljárósága az évi rendes közgyűlést f. é. február 26-ára (kedd) délután 5 órára a testület tanácstermébe hívta egybe. Minthogy az évi közgyűlés az ipartestület munkásságának a nyilvánosság előtt való reprezentatív bemutatása, amelyen szokás szerint az aktuális ipari kérdések is szóvá tételnek, kívánatos, hogy azon kartársaink minél többen vegyenek részt. A közgyűlést a Hungaria szálló *fehér termében* társasvacsora követi, melyen kartársainkat és iparunk barátait szívesen látjuk. Egy teríték ára 3 pengő. Felkérjük t. kartársainkat és vendégeinket, hogy a vacsorán való részvételüket a testület irodájában (Tel: 32-1-05) lehetőleg előzetesen jelentsék be.

Adóközösségi értesítés. Ismétetlen közöljük, hogy az 1935. évi adóközösségi átalány megállapítására vonatkozó tárgyalások még nem értek véget és az új kivetés még nem történhetett meg s így az adóközösségi tagok még február hóra is a múlt évben kivetett átalányt tartoznak megfizetni. Amennyiben pedig a megindított tárgyalások e hó folyamán nem lennének befejezhetőek, a jövő március hónap folyamán is ezek az összegek fizetendőek.

Ipari kódex kiadása. Az újabb idők lázas törvényalkotási rendszere és a törvények végrehajtása során született sok rendelet és elvi döntés az ipari közigazgatás terén is nehézzé teszi még beavatott jogászoknak is a teljes megbízható áttekintést.

Ipari közigazgatásunk már régen érzi ezeket a nehézségeket, melyek nem szólna a sok szükségessé vált rendeletről, főleg az elvi jelentőségű döntvények hatalmas tömege miatt keletkeztek. Ily döntvényeket hoznak a bíróságok, de maga a kereskedelmi miniszter is, mint iparügyi főhatóság.

Fabinyi Tihámér kereskedelmi miniszter kezdeményezésére vezethető vissza, hogy az 1884:XVII. tc. érvényben maradt szakaszaira, nemkülönben az 1922:XII. tc. (iparnovella) összes pontjaira nézve kialakult jogszabályok tömege most rendszerbe foglalva jelenik meg: ipari kódex formájában. A kereskedelmi miniszter már el is készítette ezt a hatalmas, három nagy kötetre terjedő munkát. Az első két kötet megjelentetését a miniszter ez év március végére helyezte kilátásba.

Harmincötmillió márkát bocsátottak a német biztosítók új munkaalkalmak teremtésére. A Németországi Biztosító Magánvállalatok jelentős mértékben veszik ki részüket a birodalom újjáépítésében. A magánbiztosító vállalatok 35 millió márkát bocsátottak a kormány rendelkezésére új munkalehetőségek megteremtése érdekében. A németországi biztosítóintéze-

tek tehát teljesítik azt a feladatot a gazdasági élettel szemben, amelyet nálunk is állandóan sürgetnek. Itt is meg lehetne találni a módját annak, hogy a biztosító intézetek tartaléktőkéi a gazdasági élet megtermékenyítésére használtassanak fel.

Az egész világon, minden nagy államban és pedig az Északamerikai Egyesült Államokban, Angliában, Franciaországban, Schweizban, Svédországban, Olaszországban, sőt Japánban is különféle ellenőrzőrendszerekkel próbálkoztak a kávéházak bevételeiről feljegyzéseket vezetni és az elszámolásokat a főpincérekkel keresztülvezetni. Próbálkoztak egyszerű felíróívvel, ahol a statisztika szempontjából egy ilyen ív egy csomó kockára van beosztva. Miután ez nem bizonyult kielégítőnek, megkísérelték kis blokkok, átíróblokkok, a francia bonrendszer segítségével a felírás és elszámolás nehéz műveletét keresztülvezetni. Körülbelül 20 évvel ezelőtt a kávéháztulajdonosok jórésze az egész világon, főleg a fent felsorolt államokban, de Magyarországon is, alapos kipróbálás és megfontolás után rátértek a *National ellenőrzőpénztárral* vezetendő felíró és elszámolási rendszer használatára. Ez azután úgy bevált, hogy aki e rendszerrel kezdett, másra már nem is tért át, mert mind meggyőződött arról, hogy a National pénztárrendszer a különféle, ceruzával írt bonrendszereket és felíróívet feleslegessé tette, egyúttal kiküszöbölve a hosszadalmas és veszéllyel járó összeadását a felíróíveknek.

Mi készséggel szolgálhatunk, minden vételkötelezettség nélkül bővebb felvilágosítással oly kávéháztulajdonos uraknak, akik még mindig valamely régi, elavult rendszer alapján akarják megoldani a felírás és elszámolás nehéz problémáját. — „NATIONAL“ *regisztráló pénztárak terjesztési vállalata, Budapest, IV., Szarka-u. 4.*

Ipari és közigazgatási hírek

Vendéglő nyitása iskola közelében. Vendéglő nyitására jogosító iparendedély kiadása elrendeltetett, dacára annak, hogy a szóbanforgó vendéglő egy iparrajziskolától a szabályrendeletben megállapított 50 méternél kisebb, azaz 45 méter távolságra van, azzal az indokolással, hogy mivel a szabályrendeletnek e megállapítása a tanintézetnek zavartalan működésének biztosítását célozza, már pedig a jelen esetben az egyedül érdekelt iparrajziskola igazgatójának nyilatkozata szerint a szóban forgó vendéglő közelsége a tanintézet működésére sem erkölcsi, sem pedagógiai

Teabeszerezésnél próbálja ki

A

BUDAPESTI KÁVÉSOK ÁRUFORGALMI RT.
Budapest, VIII., József krt. 38. Telefon: 39-2-77.

alanti különleges teakeverékeit, amelyek kizárólag kipróbált minőségű, garantáltan friss, nemes termésű teákból vannak összeállítva és kipróbálva.

Olesó, kommerc teákat (14 pengőn alul) ne vásároljon. A tea árában csak 8 pengő maga a vám, úgyhogy az alanti árakon alul csak silány minőség szerezhető be, mely kávéházi célokra alkalmatlan.

Kimérve is szállítunk alanti keverékeinkből:

Imperial keverék per kg . . . P 20,65

Royal keverék per kg . . . P 18,45

Lipton rendsz. teakeverék per kg P 19,65

Teakeverék A per kg . . . P 17,40

Teakeverék B per kg . . . P 14,80

szempontból zavarólag nem hat, az iparendedély kiadható volt. (42,453—1913. KM.)

Rögtöni hatályú elbocsátás. A Kúria konkrét ügyben hozott ítélete szerint a szolgálati viszonytal összefüggésben nem egyeztetendő, hogy az alkalmazott a munkahelyiségben a többi alkalmazott jelenlétében — bárha idegességéből is — az ügyvezető igazgatót becsúszó, súlyos, becsületsértő kifejezésekkel aposztrofálta. Az alkalmazottnak ez a viselkedése okul szolgálhat a rögtöni hatályú elbocsátásra.

Az alkalmazott nem veszti el jogát a munkabérre azzal, ha a szolgálat teljesítése olyan eset miatt vált lehetetlenné, amely a munkaadó személyében vagy érdekkörében állott elő, a munkabérbe azonban be kell tudni azt, amit a szolgálat akadályai miatt költségben megtakarít és amit felszabadult munkaerejének értékesítésével szerzett vagy nehézség nélkül szerezhett. (Kúria, 1932. szept. 2. P. IV. 7849—1930.)

Munkát ingyen kívánni nem lehet. A szegény rokon hosszabb időn keresztül abban a reményben ápolta jómódú hozzátartozóját, hogy a végrendeletben róla is lesz szó. Csalódott és perelt. Két fokon elvesztette a pert, a kúrián megnyerte, mert munkájáért mindenki kívánhat díjazást, ha az ingyenesség nincs kikötve.

A katonai szolgálat közben végzett szakbavágó gyakorlat a képzés igazolása tekintetében csak azoknál a személyeknél vehető figyelembe, akik tanonviszonyuk szabályszerű befejezése után vagy már a segédközpont folyamán vonultak be katonai szolgálatra. Az nem szükséges, hogy a katonai műhelyben végzett szakbavágó gyakorlatot a katonai parancsnokság munkakönyvbe vezesse be. A katonai hatóság szakbavágó gyakorlatról kiállított bizonyítványa is elegendő annak igazolására.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR
ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 31-0-63, 45-3-71.

Alapították 1824.

VÉDJEGY

KITUNÓ és MEGBIZHATÓ

ZENEKAROKAT

felelősséggel csakis az Országos Magyar Zenész Szövetség Közvetítő Irodája útján (VII., Erzsébet-krt. 9-11. Newyork palota, telefon: 44-0-16) kaphat!

Hivatalos közvetítő: **Augenfeld Jenő.**

A kártyázást megtilthatja a főnök a szolgálati szerződésben és kikötheti a nyugdíjigény elvesztését is, továbbá a rögtöni elbocsajtást büntetésképpen. Ezt mondta ki a Kúria 1932. december hó 1-én P. II. 3550—1931. szám alatt.

Adóhátralék miatt az iparengedély nem vonható vissza. Egy iparhatóság visszavonta egy koresmáros iparengedélyét azért, mert adójával hosszabb idő óta hátralékban van. Az ügyre vonatkozólag a budapesti kereskedelmi és iparkamara azt az állásfoglalását közölte a fellebviteli hatósággal, hogy az 1922. évi XII. tc. 70. szakasza módot ad ugyan az iparengedély elvonására abban az esetben, ha az iparüző megbízhatatlan, azonban az a körülmény, hogy az iparos köztartozásaival hátralékban van, a megbízhatóságot egyáltalában nem érinti. semmiképpen sem lehet tehát adóhátralék miatt az iparengedélyt megbízhatóság hiánya miatt visszavonni.

Az alkalmazott rögtöni hatályal kiléphet ugyan a szolgálatból, ha a munkaadó nem teljesíti a szerződéses kötelezettségeit, de csak abban az esetben, ha a maga részéről a szerződéses kötelezettségének a teljesítésére kész és képes is. A szolgálati szerződésnek a szellemével a szolgálati viszonyban kötelező kölcsönös jóhiszeműséggel és tisztességgel nem volna ugyanis összeegyeztethető az, hogy a rögtöni hatályú kilépés jogát az az alkalmazott is gyakorolhassa, aki szolgálati kötelezettségeinek teljesítésében saját hibájából tartósan akadályozva van. (K. II. 2399—1933., 1934. szept. 19.)

Ipari vállalat tisztviselője az az alkalmazott, aki kereskedelmi, vagy műszaki természetű szellemi tevékenységet fejt ki, míg kereskedősegédnek azt az alkalmazottat tekinti az állandó birói gyakorlat, aki a kereskedővel állandó jellegű függőségi viszonyban állva annak üzleti tevékenységében, üzletvitelében, kereskedelmi üzletek megkötésében, lebonyolításában közreműködik. Az iparossegédi minőség megállapításához döntő fontosságú az, hogy az iparossegéd csak fizikai vagy túlnyomó részben fizikai (szakmabeli) munkát végezzen. Az, aki nagyrészt szellemi (irodai, ellenőrző) munkát teljesít, már nem iparossegéd, hanem a tevékenység természete szerint vagy kereskedősegéd, vagy tisztviselő. (Bp. T. XIII. 6120—1934. szept. 11.)

A kúria érdekes döntése egy üzletbérleszállítási ügyben. Elvi jelentőségű döntést hozott a kúria egy üzletbérleszállítás ügyben indított perben. Kimondotta azt, hogy a jelenlegi gazdasági viszonyok idején egy

**Pálpusztai sajt
Heller doboz
emmenthali**

Derby sajt kávéházakban
nélkülözhetetlen

üzlet fenntartása érdekében helye van az üzletbér csökkentésének és az összegszerűség megállapítására utasította a törvényszéket.

Ligeti Dezső újpesti kávéháztulajdonos indította két évvel ezelőtt a pör özv. *Feldmann* Károlyné háztulajdonosnő ellen. Gazdasági lehetetlenülés címén kérte az üzletbér csökkentését. A szerződés megkötésekor az újpesti járásbíróóság illetőségét kötötték ki. Az újpesti járásbíróóság, majd másodfokon a pestvidéki törvényszék elutasította a kávéháztulajdonos keresetét. Fellebbezés folytán került az ügy a kúria elé. A kúria feloldotta úgy a járásbíróóság, mint a törvényszék ítéletét. Kimondotta, hogy helye van az üzletbér leszállításának, mert gazdasági lehetetlenülés áll fenn. A kúria az összegszerűség megállapítása céljából az iratokat visszaküldte a pestvidéki törvényszéknek.

Most hozta meg ítéletét, az új szakértők meghallgatása után a pestvidéki törvényszék *Lányi* tanácsa. A kávéház helyiségének bérlője eddig évenként 10.200 pengő bért fizetett. A törvényszék ítélete szerint 33 százalékkal kell csökkenteni a háztulajdonosnőnek az üzletbért. Ezenkívül a törvényszék a szerződés vonatkozó részének mellőzésével, megadta a bérlőnek a szabad felmondás jogát. A perbenálló felek felülvizsgálati kérelemmel fordultak a kúriához. *Ligeti Dezső* jelentősebb bérmérséklést kér, özv. *Feldmann* Károlyné pedig a szerződésben megállapított évi bér helybenhagyását kéri.

A szolgálati viszonyt az általános magánjogi szabály szerint bármelyik fél felbonthatja, ha annak tartama kifejezetten sem a szolgálat természete és célja által nincs meghatározva. (K. IV. 4075—1933.)

Az ajándékozás mint tisztességtelen verseny. Az állandó birói gyakorlat szerint a rendszeres s a megrendelt, vagy átvett áru mennyiségétől vagy értékétől függővé tett, s a szokásos figyelmességeket értékben is túlhaladó és előzetes hirdetés mellett történt ajándékozás — abban az esetben is, ha az ajándék tárgya fajlag elüt a cikktől, melynek vételével kapcsolatban azt juttatják — a Tvt. I. §-ába ütköző tisztességtelen verseny cselekményének minősül, mert túlmegy a megengedett üzleti verseny határán és nem fér össze az üzleti élet tisztességével. K. IV. 1847/1934 (szept. 9.)

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít
KRONEMER DÁVID márványipari üzem,
Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körút sarok.) Telefon: 37-8-89

**Billiárdasztalokat jó árban veszünk
Fried Zsigmond és Fia**

Kávéházi és vendéglői berendezők.
Király-utca 44. Telefon: 29-1-34.

Chrómoztassa, nickeleztesse felszerelését

NEMES EDE chromozó vállalatánál,
Budapest, VI., Nagymező uca 45.
Telefon: 18-9-80.

Helyesnek elismert és elfogadott elszámolás egyes tételeit a fél tévedés címén csak akkor támadhatja meg, ha a számadatok vitatott helytelenségét az elszámolás alkalmával nem ismerte, vagy kellő gondosság mellett nem ismerhette. K. IV. 5515—1933. (1924 aug. 29.)

A munkakönyv visszatartása. Ha az iparos a munkából jogtalanul kilépett segéd visszavezettetését 14 nap alatt nem kéri, a munkakönyvet — az ipartörvény 157. §-ának a) pontjában, illetőleg az ennek helyébe lépett 1922:XII. tc. IX. fejezetében megállapított kihágás miatt pénzbüntetés és kártérítési kötelezettség terhe alatt — a segédnek haladéktalanul kiszolgáltatni, vagy pedig az iparhatóságnál letétbe helyezni tartozik, mely esetben a munkakönyvnek továbbjuttatása iránt az iparhatóság intézkedik. A felperes szolgálatadója a segédi szolgálatból kilépő felperes munkakönyvét visszatartotta és azt az illetékes iparhatóságnál sem helyezte letétbe. Ezek szerint a jogtalan eljárásokból eredő kárért az alperes kártérítési felelősségét a fellebbezési bíróság megállapította. (K. VI. 2264—1934. szept. 12.)

Törvényszéki per egy árromboló ellen. Egy pesti fényképész 20 pengő értékű munkát nyolc pengőért hirdetett. Az ipartestület a törvényszéknél perelte. Még a tárgyalás előtt 500 pengő egyezségi összeget ajánlott föl az árromboló és írásban vállalta megterését.

Tisztviselő vagy iparossegéd? Egy kalapgyári üzemvezetőről volt szó, aki idejének nagyobb részét üzemi, műhelyi munkában töltötte, de emellett a megrendelő divatkereskedőkkel is tárgyalt, szállító jegyeket és leveleket is írt elvéve. Ez a művezető a Kúria 171—1934. számú ítélete szerint csak fontosabb iparossegéd és nem tisztviselő, azért legfeljebb három havi felmondást kap, ellenben nincs igénye végkielégítésre.

A kávé készíthet saját céljaira péksüteményt. Az 1922. évi XII. tc. kimondja, hogy minden iparosnak joga van az iparának munkakörébe tartozó készítményeknek teljes előállításához szükséges minden munkát egyesíteni és ehhez más szakmába tartozó munkásokat alkalmazni. Ezek szerint a kávé sör készítő vállalatok saját céljaikra süthetnek süteményt és erre a célra kemencét is építhetnek.

Ha a közkereseti társaság a társtagok kilépése folytán egyéni céggé alakul, a cégtulajdonos egyént új iparjogosítvány váltására kötelezni nem lehet. Közkereseti társaság iparüzése esetén ugyanis az iparjo-

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 8.

Telefon: 84-3-39. — Üveg és porcellán.

jogosítvány a cég nevére szól, de a 78.000—1923. KM. számú rendelet 109. §-a szerint az iparjogosítvány szövegében a társtagok nevét is fel kell tüntetni. Ha a cég a társtagok kilépése folytán egyéni céggé alakul, nevezetesen, ha a társtagok közül megmaradt egy tag a korábbi cég alatt kívánja tovább vezetni a most már egyéni üzletet, az idézett rendeletszakasz második bekezdésében foglaltakat kell megfelelően alkalmazni, tehát az iparjogosítványt a bejelentett változásnak az ipari nyilvántartásban való feljegyzése mellett csupán záradékolni kell s a cégtulajdonost új iparjogosítvány váltására kötelezni nem lehet. Az eredeti iparjogosítványra vezetett záradék kizárja azt, hogy az iparüző személye tekintetében kétely támadhasson s ezért azokban az esetekben, amikor egy, vagy több társtag kilépése folytán a társas ipargyakorlás helyébe egyéni ipargyakorlás lép, nem volna más eljárás megközelíthető, mint amit azokban az esetekben kell követni, amikor az ipart egy vagy több társtag kilépése után is társas viszonyban folytatják. (69.069—1927. K. M.)

Betegsegélyző ügyek

Az OTI be- és kijelentések postaköltsége. Egyes munkaadók azt panaszolták, hogy amennyiben alkalmazottaik társadalombiztosítási be- és kijelentéseit postán küldik az OTI-hoz, kénytelenek ahhoz 20 filléres bélyeget mellékelni, mert ellenkező esetben az OTI nem küldi vissza a be- vagy kijelentést tanúsító szelvényt. Ezzel kapcsolatban felhívjuk a munkaadók figyelmét arra, hogy az alkalmazottak ily be- vagy kijelentését a munkaadók a *postahivataloknál* is benyújthatják és ez esetben a bejelentést a posta továbbítja az OTI illetékes szervéhez. Az ilyen bejelentésekre a postai levelezőlapok mindenkor bérmentesítési díjának megfelelő értékű postabélyeget kell felragasztani. Viszont a postahivatalok kötelesek a bejelentőnek az általa megfelelően kitöltött elismervényt (szelvényt) díjmentesen kiszolgáltatni. Ez az elismervény igazolja a be- vagy kijelentés tényét. (225,110—1933. B. M. rendelet).

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat

Budapest, VII., Klauzál-utca 8. Telefon 38-5-58 és 35-8-59.
Az ország legnagyobb gőzmosó üzemé, legmodernebbül berendezve Legkíméletesebb mosási-rendszer.

Meddig terjed a munkaadó felelőssége az OTI bejelentéseknél? A kir. ítélőtábla érdekes döntést hozott egy perben, mikor is azt kellett megállapítani, hogy milyen anyagi felelősség keletkezik abból, ha a munkaadó a munkavállalót az OTI-nál nem jelenti be. A konkrét esetben kimondotta a királyi ítélőtábla, hogy a munkásbiztosítási törvényben foglalt megtérítés kötelezettségét nem lehet arra a munkaadóra hárítani, aki elmulasztotta ugyan a munkavállaló munkába lépésének bejelentését, de ugyanennek a munkásnak a munkából kilépését annak még megdetegedése előtt bejelentette. A kilépés bejelentése által ugyanis az OTI a munkaviszony keletkezéséről is tudomást szerzett és ha valamelyes adat e tekintetben hiányzott is, azokat az OTI hivatalból is megszerezheti. A döntés száma M. F. XVII. 1951—31. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a munkaadók eltérhetnek a törvényben előírt bejelentési kötelezettségtől, aminek minden esetben nyolc napon belül kell eleget tenni.

A MABI tagok első hatheti táppénze. Eddig a MABI a kereskedelmi törvény egy intézkedésére támaszkodva, elzárkózott az első hat hétben a biztosított részére a táppénz fizetésétől azon a címen, hogy ez alatt az idő alatt a biztosított a munkaadóval szemben illetményére tarthat számot. A munkásbiztosítási felsőbíróság ebben a kérdésben azonban a munkaadók szempontjait mérlegelő jogegységi döntést hozott. Ennek az a lényege, hogy a munkaadó és a munkavállaló köthetnek olyan szolgálati szerződést, illetőleg a munkaadó felveheti a szolgálati szabályzatba azt a rendelkezést, amely szerint az alkalmazott a betegsége esetén szolgálati illetményét vagy annak egy részét a munkaadótól nem követelheti, és ha ily megállapodást kötöttek, vagy ily szolgálati szerződés van, akkor a társadalombiztosító intézet a táppénzt köteles az alkalmazott részére kifizetni.

Segítő családtag után nem, ellenben rendszeren dolgozó családtag után kell OTI járulékot fizetni. Felmerült peres esetben a kir. ítélőtábla érdekesen döntötte el egy kereskedő és az OTI között felmerült jogvitát, mely egy segítő családtag után az OTI részéről követelt biztosítási díjak fizetésére vonatkozott.

A perben szereplő soproni kereskedő üzletében az egyik családtag nem rendszeres tevékenységet, hanem csak kiegészítő munkásságot fejtett ki. Minthogy az OTI a biztosítási díjakat követelte, a kereskedő pert indított és ezt meg is nyerte. A kir. ítélőtábla kiemelte ítéletében, hogy díjfizetési kötelezettség nem állhat fenn, minthogy a családtagok, akik természet-

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. sz.
Telefonok: 14-0-44 és 18-4-64.

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

Alapítva: 1910. **Aczél Éde** Alapítva: 1910.
Precíziós **műszerész-mester.** Gépkonstrukciók, találmányok te vezése és kidolgozása, tömegcikkek gyártása, elektromos gépek szakszerű készítése és javítása.
Telefonhívó: 43-1-52. <> Ellenszámlára is dolgozom
Budapest, VII., Klauzál-fér 13. — Dob-ucca 45.

CELLULOID AJTÓVÉDŐ megvéd
kopástól, piszoktól! Minden színben és formában készül.
Huzat ellen CELLOFIX ajtóra
ablakra.
Higiénia Celluloidipar, Hold-utca 5. TELEFON: 15-9-16.

Portál és üzletberendezések

modern, színes, kombinált
butort művészi tervek szerint
jutányos áron készít

BERKY műasztalos, VI., Csángó u. 14.

Írógépet irodájába, üzletébe, otthonába legolcsóbban **Édes és Decsynél** vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás, javítás, legolcsóbban. Akácfa ucca 13. Telefon: 44-2-24.

beni ellátást kaptak a családfőtől, nem részesültek olyan díjazásban, amely önálló ellátásukat lehetővé tette volna.

Egészen más a helyzet természetesen az olyan családtagok esetében, akik önálló háztartást vezetnek, rendszeres munkát végeznek, és ennek megfelelő díjazást kapnak, ezeket — függetlenül családi kapcsolatuktól — szabályszerűen kell bejelenteni és az OTI díjakat leróni.

Felelős kiadó: **Gyenes Dénes.**

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,

Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5

Kristály ásványos forrásvíz. csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.